

Κάνει ζέστη, το ταξί κυλάει αργά στην Πατψίων. Είμαι θλιμμένος, γυρίζω από κηδεία. Το καλοκαίρι φέτος ήρθε απότομα, μας παίρνει τους ανθρώπους μας. Στο τζάμι εικόνες μιας πόλης που δεν αναγνωρίζω. Σκισμένα πανό, κουρελιασμένα συνθήματα στην ΑΣΟΕΕ. Στο στενό πεζοδρόμιο στημένα αντίσκηνα, κάποιοι κάνουν απεργία πείνας, δεν προλαβαίνω να δω ποιοι, δεν μπορώ να καταλάβω ποιοι μπορεί να κάνουν απεργία πείνας στην Πατψίων. Ο κόσμος προσπερνάει με ελιγμούς για να περάσει, μετά μαυράκια πουλάνε πορτοφόλια, λαθραίες τσάντες. Στο Μουσείο μια διαδήλωση, πλακάτ, τηλεβόες, μετά αρχίζουν τα πρεζόνια. Γκρίζες εικόνες, λεωφόρος της εγκατάλειψης, εικόνες τριτοκοσμικές, τέλος εποχής.

Ο ταξιτζής έχει καταλάβει τι μουρμουρίζω μέσα απ’ τα χείλη μου, να στρίψουμε επάνω, λέει, Σοφοκλέους δεν πάμε, Ευριπίδου δεν μπορούμε να πάμε, Δημαρχείο, πλατεία Θεάτρου δεν πάμε, Ορόνοια, Μεταξουργείο δεν μπορούμε να πάμε, Βικτώρια δεν πάμε, Άγιο Παντελεήμονα δεν πάμε, Εξάρχεια καλύτερα να μην πάμε, πάμε επάνω. Αριστερά Κολωνάκι δεν πάμε, οδοφράγματα, φοβούνται οι πρεσβείες, δεξιά Ηρώδου Αττικού δεν μπορούμε να πάμε, κλειστή, φυλάνε τον Καραμανλή, πού να πάμε, ξεσπάει, σε λίγο θα έχουμε χάρτες, σε ποια μέρη της πόλης μας μπορούμε να πάμε και σε ποια όχι.

Το βράδυ σε μια εκπομπή η εκπρόσωπος αριστερού κόμματος και ο υποψήφιος ακροδεξιού μαλώνουν. Φταίνε οι μετανάστες, να τους διώξουμε. Ο ρατσισμός δεν θα περάσει, θα τον πολεμήσουμε. Κόμματα απαγγέλλουν το ρεπερτόριό τους σε μια συζήτηση άσχετη. Ο ρατσισμός δεν είναι η αιτία, είναι επακόλουθο. Το πρόβλημα είναι η παρανομία. Κλείνουν τα μάτια στο πραγματικό πρόβλημα, την παρανομία, και δημιουργούν το δεύτερο, το ρατσισμό.

Οι πολίτες είναι πιο κυνικοί. Στις συζητήσεις λένε: Πρέπει να κάνουμε υπομονή. Δεν έχουν αγοράσει ακόμα αυτοί που πρέπει όλα τα οικόπεδα στο Μεταξουργείο, στην Αθηνάς, στα Εξάρχεια. Μόλις αγοραστούν, το κέντρο της πόλης θα καθαρίσει. Είναι πιο υποψιασμένοι, αλλά κάνουν κι αυτοί λάθος. Έχει αλλάξει η εποχή. Η παρανομία είναι πιο επικερδής από το real estate. Όσοι ασχολούνται με τα προβλήματα, ξέρουν. Οι επιτροπές κατοίκων του ιστορικού κέντρου, ο ΟΚΑΝΑ, μιλάνε για χρήμα. Ούτε για μετανάστες, ούτε για ρατσισμό. Για χρήμα που δημιουργείται άφθονο, βρόμικο, παράνομο, εγκληματικό, στα γκέτο της πόλης, στις αποκλεισμένες περιοχές, εκεί που δεν λειτουργούν κανόνες οργανωμένης κοινωνίας, εκεί που η πολιτεία υποχωρεί και το κράτος συναλλάσσεται με το οργανωμένο έγκλημα. Ρομπέρτο Σαβιάνο, «Γόμορρα», όπως Αθήνα. Τελωνεία κάπου στη βόρεια Ελλάδα ελεγχόμενα από την κινέζικη μαφία, προϊόντα που πλημμυρίζουν μετά κάθε δρόμο, κάθε πεζοδρόμιο, κάθε πόλης. Κορίτσια από το Λάγκος, ηρωίνη από την Καμπούλ, όπλα, τσιγάρα, προστασία, διακίνηση λαθρομεταναστών. Συμμορίες της νύχτας που συναλλάσσονται με τις ανώνυμες εταιρείες της μέρας.

Συζητάνε για το πρόβλημα του ρατσισμού. Ενώ έχουν να αντιμετωπίσουν τη σημερινή, επίκαιρη, παγκοσμιοποιημένη αντίθεση: Νομιμότητα και παρανομία. Κόσμος και υπόκοσμος. Η οικονομία της μέρας και η παραοικονομία της νύχτας. Αγορά και βρόμικο, μαύρο χρήμα. Τα γκέτο της παρανομίας, της εκμετάλλευσης και της εξαθλίωσης γεννούν το ρατσισμό. Ο ρατσισμός είναι χρήσιμος για τη δημιουργία ενός ακόμα εμπορίου, του εθνικισμού και της θρησκείας. Οι έμποροι είναι οι ίδιοι με τους εμπόρους του οργανωμένου εγκλήματος. Όπως Γιουγκοσλαβία.

Αυτή η κυβέρνηση έχει ήδη κριθεί. Για όσα υποσχέθηκε και όσα δεν έκανε αυτά τα χρόνια. Αυτό όμως που είναι η μεγαλύτερη ευθύνη της, είναι κάτι που έκανε, κάτι υπόγειο, καλυμμένο και ολέθριο. Που εκχώρησε σταδιακά, όλο και περισσότερο, ένα κομμάτι της πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής ζωής στην παρανομία. Που απαξίωσε τους κανόνες, που επέτρεψε να δημιουργηθούν σε εκτεταμένους τομείς της καθημερινής ζωής γκρίζες και μαύρες ζώνες όπου βασιλεύει ο νόμος του ισχυρότερου. Που παραχώρησε το μονοπώλιο της βίας και σε άλλους. Που έκανε την εξαίρεση κανόνα.

Τις προηγούμενες μέρες στη χώρα μας συνέβησαν πολύ σοβαρά γεγονότα. Έγινε η πρώτη οργισμένη, ισλαμική διαδήλωση στους δρόμους της Αθήνας. Με καμένα αυτοκίνητα, σπασμένα μαγαζιά, πέτρες και μολότοφ. Και μετά, ακόμα χειρότερα, η εμνηριστική επίθεση σε τζαμί με 5 τραυματίες. Με δράστες, όπως πάντα, άγνωστους. Οι εφημερίδες της κλειδαρότρυνας και του μίσους εκπέμπουν ήδη τα μηνύματα της καταστροφής, υποδαυλίζοντας το φόβο με «τα σχέδια των μουλάδων». Τα Μέσα Ενημέρωσης αποσιωπούν για ευνόητους λόγους τη φασιστική επίθεση εναντίον ενός ιερού χώρου, τους τραυματίες. Το πολιτικό σύστημα συζητάει για παπαγάλους και βαρβάρους, ανίκανο ακόμα και για το ένστικτο της αυτοσυντήρησης.

Την ώρα που η πραγματική ζωή μετατοπίζεται στο σκοτάδι, που ένα αίσθημα φόβου και no future απλώνεται στην πόλη, η δημόσια ζωή, συνηθισμένη τόσα χρόνια να παίζει ατιμώρητα τους ρόλους της χωρίς κίνδυνο, δεν αντιλαμβάνεται ότι η εποχή έχει αλλάξει δραματικά. Ότι τα παιχνίδια είναι μεγαλύτερα, οι παίκτες χειρότεροι και το αντίτιμο είναι πια οι ζωές μας και όχι οι θέσεις τους στα κρατικά ταμεία. Φοβάμαι πως αν δεν συμβεί κάποιο θαύμα, η Ελλάδα θα γνωρίσει την πιο σκληρή εκδοχή της παγκοσμιοποίησης, την πιο άγρια. **A**